

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 274.
1939. december 1. péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă de editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. în Rez. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trlh. Arad

Szovjethaderő tört be Finnország területére

Repülőgéprajok bombázták Helsinkit, Viipurit és több tengerparti finn kisvárost — Felvette a harcot a finn hadsereg a Mannerheim-vonalon — Az első jelentések Amerika, Anglia, Franciaország, Németország és Svédország magatartásáról az új háborus front kialakulásával szemben

Husz kilométeres határszakaszon visszavonult a finn védőhaderő a támadók elől

Helsinki. (Rador.) A finn távirati iroda jelenté: Szovjetország repülőgépek öt könnyű bombát dobtak le a malmi repülőtérré. Helsink mellett, anélkül, hogy jelentős károkat okoztak volna. A főváros Sirkneest nevű munkásnegyedében roncsolásokat dobtak le repülőgépekről. A kareliai félszigeten lévő Vamelsu falut a tenger felől bombázták. Kivireb falunál tüzéségi harc fejlődött ki. Suojarvi közelében a finn csapatok elfoglalták Thisle és a szovjet határ közötti területet. Dél előtt 9 óra után szovjet repülőgépek Viborg keleti részére gyújtóbombákat dobtak le.

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelentése szerint Szovjetország megkezdte a háborút Finnország ellen.

Helsinki. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenté: Az orosz—finn diplomáciai viszony megszakítása következtében a helsinki-i szovjet követet és kereskedelmi attasét visszahívták.

A moszkvai rádió bejelentése

Moszkva. (Rador.) A moszkvai rádióban tegnap a következő kijelentés hangzott el: „A finn határon állomásozó szovjet csapatok azt a kívánságukat fejezték ki, hogy a provokáló finn bandáknak olyan választ adjanak, amellyel egyszer-

smindenkorra megsemmisíthetik őket. Meg vagyunk győződve, hogy a finn munkások és katonák a vörös csapatok mellett haladnának. A szovjet hőös kormányva legyőzhetővé tette a hadsereget!”

Angliát és Franciaországot okolja Sztalin a finn-orosz háború kirobbanásáért

Páris. A Havas ügynökség genfi jelentése ismerteti azt a beszédet, amelyet Stalin mondott augusztus 19-én a szovjet legfelsőbb tanácsának ülésén a szovjetkormánynak a nemzetközi válság tekintetében követendő politikájáról. Az értesülés szerint Stalin kijelentette, hogy abban az esetben, ha a szovjet a hosszasan elhúzódott tárgyalások után megkötötte a szerződést Franciaországgal és Angliával, akkor Németország kénytelen lesz meghátrálni és nem kerül sor a háborúra, ami pedig nem érdeke Szovjetországnak. Ha viszont a szovjetkormány elfogadja Németország indítványát, akkor a német csapatok hamarosan megtámadják Lengyelországot és így elkerülhetetlen lesz a nagyobb viszály, mert Anglia és Franciaország azonnal beavatkozik a háborúba. Oroszország érdeke pedig ezt kívánja. Lengyelország így meg fog semmisülni és Németország át fogja engedni a Szovjetnek Lengyelország egy részét. Emellett a szovjetkormány a háborus viszálykodás során szabadkezet kap a baltikumban és Finnország felé. A háború kimenetele egészen bizonytalan lenne, de még abban az esetben is, ha Németország felülkerekedne egy hosszú elhúzódott háború után fáradt lenne és tisztázandón belül semmi esetre sem avatkoznék bele egy újabb háborus viszályba. A Szovjetnek pedig ez is elsőrendű érdeke és ezért igen fontos az is, hogy a háború igen hosszú ideig tartson és hogy a két fél alaposan kienerüljön. A háború elhúzódásának szempontjából pedig szükség van arra, hogy Szovjetország Németországot gazdaságilag a háború folyamán állandóan táplálja főleg nyersanyagokkal és élelmiszerekkel.

A Német Távirati Irodának jelentik Mosz-

kvából, hogy a Havas-irodának Stalin augusztus 19-én állítólag elmondott beszédével kapcsolatban, amelyben Stalin a háború minél tovább való elhúzásának szükségességéről tett volna kijelentéseket, csütörtökön délután cáfolat jelent meg. A cáfolatot maga Stalin adta a Pravdának és kijelentette, hogy a beszédből egyetlen szó sem igaz. Az angol és a francia propaganda még az ilyen hírekkel se teheti

Csütörtökön délelőtt egynegyed 10 órakor ...

London. (Rador.) A Reuter-iroda jelentése szerint a szovjetország csapatok csütörtök délelőtt negyed 10 órakor átlépték a finn határt. Az orosz csapatok Karelia több pontján indították meg támadásukat. A támadás megindítását követően néhány perccel már orosz repülőgépek jelentek meg Helsink felett. Az ellenséges bombavetőket a léghárító ütegek pergetéssel fogták és elűzték. A finn főváros polgársága rendkívül nagy nyugalmat tanúsított a támadás alkalmával. A villamosokat valamint egyéb közlekedési eszközöket leállították, a posta és telefonszolgálat is többrészes szünetet tartott.

Szovjet legiraj zúdított bombazáport Finnországra

Helsinki. (Rador.) A helsinki-i rádióállomás romániai jdszámítás szerint 13.15 órakor az alábbi közleményt hozta nyilvánosságra: „Finnországot a szovjetország haderő megtámadta. Mint jelentettük, — hangzott a közlemény — Finnország és Szovjetország között megszakadt a diplomáciai összeköttetés. Szovjetország repülőrajt irányított Finnország fölé és ezáltal megsértette Finnország területét.

A nemzetvédelmi minisztérium közli, hogy két ellenséges repülőgépet a léghárító ütegek lelőttek. Az egyik gép Helsink közelében zuhant le. A nagyvezérkar értesülése szerint az orosz csapatok Seiskari szigetre igyekeznek eljutni. Ez a sziget a finn öbölben van.

Gyújtóbombákat dobtak Viipurira!

Csütörtök délelőtt 9 óra 20 perckor kezdte meg működését a finn fővárosban elhelyezett léghárító esztap. A lakosság mindvégig megőrizte nyugalmát. A repülőgépek több bombát dobtak a helsinki-i repülőtérré, anélkül azonban, hogy jelentősebb kárt okoztak volna. A lövedékek emberéletet nem oltottak ki. Dél előtt 10 óra előtt néhány perccel 10 szovjet repülőgép a finn partok mentén repült el. Viipurira az orosz repülők gyújtóbombákat dobtak. Három ház kigyulladt. A kronstadti orosz tüzéségi is tevékenységbe kezdett. A határ mentén elhelyezett tüzéségi osztagok heves párbajt vívnak. Az oroszok Suojarvi mellett elfoglaltak egy átjárót. Az oroszok az Inari centrumokat is bombázták.

még nem történté a következő három tény, folytatja a Pravda cáfolata:

1. Nem Németország támadta meg Angliát és Franciaországot, hanem ez a két nagyhatalom Németországot és ezzel vállalták a felelősséget a háborúért.

2. Az ellenségeskedések kitörése után Németország volt az, amely átfogó békeajánlatot tett ellenségeinek. Szovjetország minden erejével támogatta ezt a békeajánlatot, mert jól tudta, hogy a háború befejezése minden népnek egyformán érdeke.

3. Anglia és Franciaország a német békeajánlatot, amelyet a Szovjet is támogatott, kezen elutasította.

Időszerűtlenné vált az amerikai intervenció

Moszkva. (Rador.) Az Egyesült-Államok moszkvai követsége közleményt adott ki, a mely szerint Walter Thursten amerikai követsőtörtökön megjelent a szovjetország külügyi helyettes népbiztosnál és felajánlotta az Egyesült-Államok jó szolgálatait a szovjet—finn konfliktusban való közvetítésre.

Illetékes finn helven úgy vélik, hogy az amerikai közvetítő javaslatot az események időszerűtlenné tették.

A finn-orosz harci helyzet

Párisból jelentik: A finn hadsereg védekezésére van kiképezve. Jelenleg ennek a hadseregnek két irányból jövő orosz támadást kell feltartóztatnia. Az Északi Jeges tenger felől az oroszok csütörtökön elfoglalták Petsamo kikötőt, amely az egyetlen finn kikötő az Északi Jeges-tengeren. A Ladoga-tó felől jövő tüzéségi támadást már az első nap nehéz orosz tüzéségi ütegek is támogatták. A finnek nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy megakadályozzák a szovjet csapatoknak Viipuri kikötő felé való előnyomulását. Az oroszok a tenger felől is támadnak és Petskari félszigeten nagyszámú csapatteket raknak partra. A szovjet csapatok husz kilométernyire nyomultak be finn területre. Eddig két községet elfoglaltak, közöttük egy fontos határállomást is. Karelia félszigetet a Mannerheim-védelmi vonal védi, amely teljesen elzárja a félszigetet. A fő védelmi vonal mögött, több apróbb erődíjmeny áll. (Dunaposta.)

Aml megelőzte az új háború kitérését

A finn-szovjet háború kirobbanását megelőzőleg szerdán éjjel a moszkvai időszámítás szerint éjjel 12 órakor Molotov szovjetországi külügyi népbiztos a népbiztosok tanácsának elnöke beszédét mondott a rádióban, amelynek során kíméletlen szavakkal támadta Finnországot. A beszéde során a szovjet-intézkedéseket három pontban foglalta össze:

1. Felmondották a szovjet-finn támadást kizáró egyezményt;
2. megszakították a diplomáciai viszonyt Finnországgal;
3. Parancsot adtak a szovjet hadseregnek, hogy készüljön fel minden eshetőségre és fegyverrel is akadályozza meg az újabb finn kitérését.

Molotov a finneknek okolja

Beszéde további során Molotov még a következőket mondotta:

„Finnországnak a Szovjetunióval szemben tanúsított magatartása a szovjet kormányt arra kényszerítette, hogy az állam határainak biztosítása érdekében hasonló rendszabályokhoz folyamodjon. A hosszú idő óta folytatott finn-orosz tárgyalások nem vezettek eredményre. A határon egymást követték finn részről kihívó cselekedetek, a szovjet kormány ezért el-

határozta, hogy politikai és gazdasági képviselőit visszarendeli Helsinkiből és a szovjetországi csapatoknak elrendelte a szigorú készültséget. A finn kormány a kölcsönös támadást kizáró egyezményt nem tartotta tiszteletben. Ez arra indította a szovjetkormányt, hogy az egyezményt felbontottnak tekintse. A Szovjetunióval szemben ellenséges idegen sajtó azt állította, hogy a szovjetintézkedés célja Finnország területének megszállása, vagy a szovjet birodalomba való bekebelezése. Ez nem igaz. A Szovjetnek nem voltak és nincsenek ilyen szándékai, éppen ezért feltétlenül szükséges, hogy a finn kormány a Szovjettel szemben ne ellenséges, hanem barátságos magatartást tanúsítson. Ez különben mindkét kormány érdeke. A Szovjet intézkedése nem irányulnak Finnország függetlensége ellen és nem jelentenek beavatkozást Finnország belügyeibe. A Szovjetnek különösen nem szándéka, hogy beavatkozzon más népeknek harmadik országokkal való viszályában. A Szovjet intézkedéseinek egyetlen célja a Szovjetbirodalom, de kiváltképpen a három és félmillió lakosu Leningrád biztonságának szavatolása. Ez kötelessége a jelenlegi viszonyok között. A Szovjetunió kormánya feladatának teljesítése után barátságos együttműködést óhajt biztosítani finn szomszédjával.”

Teljes hadikészültségben

Molotov külügyi népbiztos a rádióbeszéd elhangzása után még szerda éjszaka parancsot adott a szárazföldi tengeri, valamint léghaderőnek, hogy sürgősen készüljön fel minden eshetőségre.

A Paris Mált jelentése szerint a szovjet-finn határán 3500 szovjet repülőgépet vonultattak fel. Ezzel a félmillióes számú léghaderővel szemben Finnország mindössze 150 repülőgé-

rett rendelkezik.

Ennek ellenére a finn kormány minden intézkedést megtett, hogy az esetleges meglepetésekkel szemben felkészüljön. Több középületet homokzsákokkal védtek meg az esetleges bombázások ellen. Finn részről egyébként parancsot adtak a hadseregnek, hogy kerüljenek el minden olyan intézkedést, amely gondolatlan cselekményeket robbanthat ki.

Az angol sajtó a Szovjet háborus akciójáról

London. (Rador.) A Daily Herald írja: A Finnország elleni orosz támadás éppen olyan nagy hiba, mint amilyen hiba volt Németország részéről Csehszlovákia és Lengyelország elfoglalása.

A News Chronicle szerint, ha Oroszország a valódi békét kívánja, akkor el kell, hogy fogadja Roosevelt elnök állítólag felajánlott bíráskodását, ha pedig megtámadja a finn népet, úgy ez a tény az egész világ felháborodását vonja maga után éppen úgy, mint ez 1914-ben történt, amikor Németország megtámadta Belgiumot. A szovjet birodalom évek óta folytatott békepolitikája összeomlott.

A Manchester Guardian azt hiszi, hogy a Szovjet csak megfélemlíteni kívánja a finnek és végül is egyezmény jöhet létre.

A német hivatalos jelentés

Berlin. (Rador.) Hivatalos helyen megállapítják, hogy a külföldön elterjesztett hírekkel szemben a német kormány sem hivatalosan, sem pedig nemhivatalosan nem foglalt állást a szovjet-finn feszültség ügyében. Politikai körökben megállapítják, hogy Németország nem léphet ki a megfigyelő szerepből és emlékeztetnek arra, hogy Európa északkeleti államai sohasem kívánták Németország közbelépését a saját magukat érdeklő problémákba. Ugyanezek a körök érthetőnek tartják azt a tényt, hogy a Szovjet biztosítani kívánja magának a Balti-tengeren való szabad közlekedést. Nagy Péter cárhoé valamennyi orosz államférfi állandóan ezt követelte, és erre a Szovjetnek feltétlenül szüksége van. Ami a probléma lényegét illeti, megállapítható, hogy a szóbanforgó katonai támaszpontokra Szovjetországnak feltétlenül szüksége van, Finnország függetlensége szempontjából erre nincsen szükség.

Berlin. Moszkvai jelentés szerint a moszkvai finn követ szerdán este átvitotta a finn kormány válaszigjegyzékét. Molotov külügyi népbiztos mielőtt tudomásul vette volna a válaszigjegyzék tartalmát, közölte, hogy a szovjetkormány lehetetlennek tartja a helyzetet ezért megszakítja a diplomáciai viszonyt Finnországgal, egyben pedig a szovjet hadsereg megkapta a parancsot arra, hogy álljon kés-

SPORTVONAT BUDAPESTRE

utlevél nélkül, csak egy személyazonossági igazolvánnyal korra, vagy vallásra való tekintet nélkül

Aradról indul december 26-án,
Budapestre visszaindul január 2-án
Az utazás ára Lei 1975

személyenként oda-vissza, számozott 3-ik osztályú vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető.

Beiratkozási határidő: 1939 dec. 16-ig

Beiratkozások a

WAGONS - LITS // COOK

Menetjegyirodában Arad, (Minorita-palota)

állítólagos fenyegetésével szemben a finn kormány hajlandó lenne ezen a környéken csapatait visszavonni és a tárgyalások során olyan megegyezést létesíteni, amely lehetővé teszi mindkét félre nézve a békés kiegyenlítődést.

Páris. A francia lapok megdöbbenés hangján foglalkoznak a Finnország ellen intézett orosz támadással. A Paris Soir az orosz fel fogás lényegét így látja: Szovjetországgal jóval nagyobb és sokkalta erősebb, mint a kis Finnország. Tehát több joga is van az élethez. A finneknek ezért kellett volna már korábban átengedni a kért támaszpontokat. A Temps szerint, miután a finnek nem voltak hajlandók a szovjet területi követeléseket teljesíteni, a Szovjet azzal vádolja a kis finn népet, hogy támadó szándékai vannak Szovjetországgal szemben.

Stockholm. A svéd sajtó is erősen támadja az oroszokat. A Svenska Dagblad megállapítja, hogy egy illúzióval ismét kevesebb van, mert ismét bebizonyosodott, hogy mi az értékük azoknak a megállapodásoknak és szerződéseknak, amelyek egy nagyhatalom és egy kis állam között jöttek létre.

Rádió-kiállítás!

VERES LADISLAU-cégnél

Stera, Schaub, Iron stb. leg-szebb hangú készülékek

Blv. Reg. Maria 47. Telefon: 27-56.

Kihirdették Finnországban a hadiállapotot

Páris. A Havas ügynökségnek jelentik Oslóól: A norvég rádió délben bejelentette, hogy a finn köztársasági elnök csütörtökön délben kihirdette az ostromállapotot és MANNERHEIM tábornagyot bízta meg a finn hadsereg főparancsnokságával.

A finn rádióállomások délutáni jelentései szerint a délelőtt folyamán 13 orosz repülőgép bombázta Helsinkit déli külvárosát. Később újabb repülőgépek jelentek meg, de ezeket a finn léghárító tüzérség elűzte. A tengerpart felől hatalmas ágyudörgések hallhatók. A határ egyes pontjait szovjetcsapatok szállták meg. A finn légvédelmi ágyúk eddig két orosz repülőgépet lőttek le, Helsinkit nagyjában nyugalommal fogadta az eseményeket. Az asszonyokat és gyermekeket már, a kora reggeli óráktól kezdve összegyűjtik és elszállítják. A főváros kijáratánál halad előre. A moszkvai finn követség tagjai valószínűleg csak holnap hagyják el Moszkvát.

Megkezdtek a szovjetcsapatok a Finn-öböl megszállását

Stockholm. Meg nem erősített hírek szerint délben a szovjet csapatok megkezdtek a partira szállást a finn tengeröbölben lévő Seiskaaj szigetére.

Pittmann amerikai szenátor szakvéleménye Amerika magatartásáról

Washington. (Rador.) Pittmann szenátor, a külügyi bizottság elnöke az elmúlt nap folyamán kijelentette, hogy a kongresszust össze lehetne hívni abban az esetben, ha Oroszország megtámadja Finnországot és megvizsgálhatnák annak lehetőségét, hogy az Egyesült-Államok ebben az esetben megszakítja az összeköttetést Szovjetországgal. Pittmann még hozzátette, hogy ez az ő egyéni véleménye és ezután éles bírálatot gyakorolt Oroszország jelenlegi külpolitikája felett. Vádozta Oroszországot azzal is, hogy elhagyta

az utóbbi évek békepolitikáját, azt a politikát, amit Litvinov követett és „Litvinovnak köszönheti a Szovjet, hogy az Egyesült-Államok elismerte.”

Nyugaton nincs semmi újság

Páris. A nagyvezérkar hivatalos jelentése ennyit mond: Nem történt az arcvonalon semmi jelentős változás.

Berlin. A véderő főparancsnokság jelentése a következő: A nyugati arcvonalon gyenge tüzési tüz. Anglia ellen a felderítés tovább folytatódik.

Daladier nagy beszéde Franciaország háborus céljairól

„Franciaország nagy politikai irányvonalai: Németország elszigetelése” — mondotta a francia kormány női kommunista képviselők botrányt provokáltak a kamara ülésén

Páris. (Rador). A törvényhozás ülésszakát, zsúfolt tárgyalóterem előtt 9.30 órakor nyitották meg. A teremből csak a kommunista képviselők hiányoztak. Herriot rövid beszédet mondott amit a gyülekezet állva hallgatott végig. Herriot a közfarsaság és a szövetségesek katonáinak hősiességét méltatta, majd Daladier emelkedett szólásra, aki elmondotta, hogy elmúlt három hónapja annak, amikor a hadsereg megkezdte a határokon a harcot. Az ország határain az ország legnehezebbjei állanak, — mondotta a miniszterelnök, — majd így folytatta:

— Köszöntjük azoknak emlékét, akik eddig életüket adták a hazának.

Ezután a harcosok hősiességét méltatta, akik, — tiszták és közkatonaik, — szoros egységben harcolnak és nem ismernek más szolgálót, mint a testvéri közösséget, amelyet testvériesen védnek, éjszaka fegyvertűzben, ködös napokon. Hangsúlyozta, hogy a háborút a nemzeti szocialista kormányzat rendszeresen kényszerítette Franciaországra, hogy romok között haladhasson előre, hol a faj nevében, hol a faj megvetésével, az Európa feletti uralom felé. A hódító szándéktól elöltött ellenség, amely kalandba sodródott, száz ezreket áldozhat fel egy örült támadásban, azok azonban, akik földjüket és szabadságukat védik, áldozatot nem kímélve örködnek. Hangsúlyozta a francia kormányelnök, hogy megtörik az ellenség rohamát és a legalkalmasabb pillanatban, amikor a legkisebb veszteséggel és a győzelem legnagyobb eshetőségével történhetik, támadni is fogunk. Hat hónappal a Prága elleni fölvonulás után, a Harmadik Birodalom megtámadta Lengyelországot és szeptember 16-án Szovjetország támadása lehetetlenné tette Lengyelország ellenállását. Bizonyos időre ezt a szerencsétlen nemzetet szolgásként kárhoztatták. Gyilkosságok és kivégzések szakadtak a lengyelekre, de földünkön — folytatta Daladier, — új lengyel kormány alakult és új lengyel hadsereget szerveznek a közös győzelemig való harcra.

Franciaország a hatalmak között

Ezután az angol-francia szoros együttműködést ismertette a francia kormányelnök, kijelentve, hogy a francia-brit katonai és politikai arcvonal hatalmas tartalékokra támaszkodik. Ezen az államfőmből a legkisebb hasadás sem mutatkozik. Hasztalan minden erre való spekuláció.

A törökökhöz való viszonyról beszélve a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg Törökország bölcs államférfiiról, akik a legmélyebb bizalmat érdemlik meg, amikor a balkáni béke fenntartása érdekében ismeretes elhatározásukra jutottak. Elismeréssel szólt a Balkán Szövetség államairól is, majd Roosevelt fáradozásait méltatta a béke megmentése érdekében. Olaszország politikai álláspontját ismertette Daladier rámutatott arra, hogy amint azt Mussolini kinyilatkoztatta, Itália szeptember elseje óta követett politikája megfelel az olasz nemzet érdekeinek, politikai egyezményeinek, valamint azon törekvéseinek, hogy megakadályozza a fegyveres konfliktus továbbterjedését. Ez a politika — mondotta Daladier — három hónap alatt nagyban hozzájárult a béke fenntartásához a Földközi tengeren. Hangsúlyozta, hogy Franciaország gondosan ügyel arra, hogy tiszteletben tartsa Olaszország méltóságát és érdekeit.

Spanyolországhoz való viszonyukat a francia miniszterelnök úgy jellemezte, hogy ez a kapcsolat kedvezőbb lett. Mindezek a törekvések azt célozzák, hogy Franciaország nagy politikai irányvonalai érvényesüljen: Németország elszigetelése a világban. A német birodalom erőszakot vet és bizalmatlanságot, gyűlöletet arat. Franciaország és Anglia csak akkor folyamodtak az erőszakhoz, amikor a véletlenül visszaéltek jóhiszemőségükkel. Franciaország akkor teszi le a fegyvert kezéből, amikor olyan német kormánnyal tárgyalhat, amelynek aláírása biztosítékot jelent az aláírt okmányon. Franciaország akkor tárgyal, amikor jóvá tehetőek lesznek az igazságtalanságok, amelyek a gyenge nemzetek ellen követtek el és, amikor a tartós biztonság megszilárdítható lesz.

— Eppen ezért akarjuk mindenképp megelőzni a háborút. Vannak közöttünk olyanok, akik háromszor is végigélték a német támadást hazánk ellen. Elhatároztuk, hogy ezt nem kívánjuk többé megélni. Biztonságunkért folytatott háborunk végső elemzésében a szellem háborúja, ebben a háborúban a német propaganda áll szemben az erkölcsi erővel, amelyek országunkat lelkesítik. Németország azt hitte, hogy erőszakkal támogatást és szövetséget találhat a világon, hála propagandájának. Németország azonban senkit sem győzhet meg, az összes népek tudják, hogy Németország viseli egyedül a felelősséget ezért a háborúért, a világ valamennyi népe hallja a prágai puskalövéseket és hallja a varsói gyermekek, asszonyok és férfiak sikoltását, akik a legkiábrándítóbb tiranizmus áldozatai lettek. Az összes népek tudják, hogy a nemzeti szocializmus győzelme rabszolgáskodást jelentene, a német nemzeti szocializmus diszkreditálása olyan mélyeség, hogy jelen órában nem lehet a világ előtt felhozni még a német géniusz nemes alkotásait sem, amellyel az emberi civilizációt gazdagították a történelem folyamán. A népek hallgathatják Beethovent és olvashatják Göthét, mégsem mondják azt: ime mit tettek a németek a századok folyamán. Ime mit hagytak el a jelenlegi Németország, ime milyen veszedelem ez számára, ime mint fenyegeti a nemzetek szabadságát. Mi franciák érinthetetlen géniuszunkkal állhatunk a világ elé, dicsőségünk diadalfényével, költőinkkel és tudósainkkal, akik tehetségükkel minden ember szenvedése felé igyekeztek kerülni.

Daladier miniszterelnök további beszédében élesen bírálta a kommunisták tevékenységét.

— Amidőn a kommunisták jelentős tömegei a hadseregekben küzdenek, hogy ellenállást fejtessenek ki a veszéllyel szemben, ugyanakkor a kommunista vezetők álláspontot változtattak és Németország rendelkezésére bocsájtották magukat. Amidőn békében élünk, háborúra uszítottak, most pedig, amikor fiaink az ellenség tüzvonalaiban vannak, ők az ellenségeinkhez pártolnak át. Ez a galád árulás nem éri el azt a célt, amelyet Németország várt, a francia erők erkölcsi súlya csorbítatlan maradt. Az árulóknak, akár honnan is jöjjenek és bármilyen álcát rejtőzködjenek, nincs helye köreinkben.

Chamberlain éleshangú nyilatkozata a finn-orsz kontliktusról az angol alsóházban

Londonból jelentik: Az angol alsóház csütörtöki ülésén Attlee ellenzéki vezér felvilágosításokat kért az eseményekkel kapcsolatosan. Chamberlain miniszterelnök válaszában kifejtette, hogy az angol kormány növekvő aggodalommal kísérté az események fejlődését.

— A finn kormány — mondotta a miniszterelnök — mindent megtett a viszály békés elintézése érdekében. A finnek első pillanattól kezdve sem használtak kihívó hangot, bár már ekkor leszögezték, hogy semmit sem tehetnek, ami sértene Finnország felségégét. Feltűnő engesztelően volt a finn kormány válaszigyézke, amit a legutóbbi orosz jegyzékre adtak és ebben leszögezték, hogy szívesen viszik a vitás kérdéseket döntőbíró elé, sőt hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy a rendes határőrségen kívüli haderőt visszavonják a karellai-földekre. A válasz erre szovjet részről az volt, hogy önkényesen felbontották a két ország közötti egyezményt. Öfelsége kormányva növekvő aggodalommal figyelte a helyzetet. Az elmúlt éjszaka Molotov külügyi népbiztos beszédet mondott, amelyben leszögezte, hogy nem akarja a szovjet meg-

Ezután arról beszélt a francia miniszterelnök, hogy a testvéri együttérzés volt az, amely 1918-ban diadalra segítette Franciaországot és ez a testvérieség ma is fennáll, abban az időben, amikor a hadszíntér áldozatokat követel. Majd így folytatta:

— Hallani fogtok erről a testvéri együttérzésről azoktól a katonáktól, akik néhány napra visszatérnek a hadszínterről, ahol a feljebbvalók olyanok a közkatonaikkal, mint az idősebb testvér a fiatalabbal. Hogy jogot nyerjünk a holnapi Franciaországról való álmodásra, előbb meg kell mentenünk az országot, meg kell nyernünk a háborút. Eltökélt szándékunk, hogy a háborus győzelmet kivívjuk és célunk a győzelemnek minél kisebb áldozatok árán való kiharcolása.

Daladier beszédét nagy csendben hallgatták végig a képviselőház tagjai.

Kommunista képviselők letartóztatása

Páris. A Kamara ülésének megnyitása után, amikor Daladier miniszterelnök megkezdte beszédét, Bonte és Cornovinkon kommunista képviselők léptek a terembe, mire a miniszterelnök félbeszakította beszédét. Herriot elnök is észrevette a két kommunista képviselőt és miután Daladier miniszterelnök szünetet tartott beszédében, az elnök vette át a szót és Bonte szegénytelen magatartását ismergette a kamarával. Bonte az elnök szavai után szintén szólásra emelkedett, bár az egész ház igyekezett rábírní, hogy ne szólaljon fel. Herriot elnök infézkedésére ezután a két képviselőt kivezeték a teremből. Majd a miniszterelnök folytatta a kormány nyilatkozat ismergetését, de közben kijelentette, hogy a francia parlament nem tűrheti el, hogy árulók legyenek jelen a francia parlament ülésein.

A kamara folyosóján Bontet letartóztatták és mindjárt át is kísérték az igazságügyi palotába.

támadni Finnországot és alig néhány órával később szovjetcsapatok törtek finn földre és szovjet repülők bombáztak finn városokat. Amilyen örömmel üdvözölte Anglia az Egyesült-Államok békeközpontját, amely arra engedett következtetni, hogy a kérdések mégis megoldhatóak lesznek, éppen olyan megdöbbénnel vette most tudomásul, hogy ismét egy kisállam esett áldozatul az erőszaknak.

Attlee őrnagy, a munkáspárt vezére a miniszterelnök beszédének elhangzása után kijelentette, hogy semmi sem mentheti a szovjet támadását.

Mozgósították Svédországban a légi haderőt

Svédországban nagy felháborodást keltett Moszkva döntő lépése és nyomban rendelet jelent meg, amely az összes szabadságon levő repülőket állomáshelyeik elfoglalására utasította. Norvégiában hasonlóképpen elítélik a szovjet támadását és a legnagyobb norvég lap így ír: „A szovjet most szemétre dobhatja szótait a békéről és a szabadságról, mert ami történt, a zsarnokság és az elnyomatás jegyében történt”.

URANIA

Tel.: 12-32.

Az egész város egyöntelű véleménye: „Szébb, mint a Nagykerítő”

Egy mámoros bál éj

A világhírű Csajkowsky ismert dallamai festik alá a nagy művész életregényét. Felejthetetlen élmény Zarah Leander bársonyos alt hangja, Röck Marika utolérhetetlen táncai. Slezák Leo kedélyes alakítása.

Hozzá nagyszerű új METRO-hiradó. 3 mérs., 5, 7.15 és 9.30 órakor.

MAKAGOS FEJFAJÁS ELLEN: BERETVÁS - pasztilla!

A harmadik napra:

20.575 lei készpénzadomány gyűlt össze az aradi Magyar Népközösség karácsonyi nyomorenyhitő akciójára az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Az aradi magyar kamaraszínház művészi együttesének példaadó áldozatkésztsége — Nágel Károly vendéglős eredeti ötlete a „szemérmes szegények” helyzetének enyhítésére — A népközösségi iroda hivatalos jelentése

Arad magyar népközösségi öntudata napról-napra diadalmasabban nyilvánkozik meg az összefogás, az egymásra utaltság és az egymás gva molitásának történelmi szükségszerűségét hirdető sorsközösség eleven életet élő eszméi mellett. A karácsonyi segélyakció, mellyel a város magyarságának élére állított népközösségi vezetőség működését megkezdte, dr. Palágyi Jónó elnök körültekintő irányítása mellett, már a harmadik napján olyan komoly eredményeket ért el, amelyeknek ténye előtt csak tisztelettel és elismeréssel emelhet kalapot minden igazszándékú, becsületos magyar ember. Ezekben az eredményekben tulajdonképpen első ízben nyilvánkozik meg az aradi magyarság összességének népközösségi öntudata, amely annyi zavartkeltést kísérlet után is diadalmasan talált önmagára a megindult termékeny népközösségi akció legelső napján. Igaz örömmel jelenthetjük, hogy az önkéntes adomány-felajánlások összeírásának harmadik napján egyedül az Aradi Közlöny kiadóhivatalához eddig összesen 20.575 lei készpénz-adományt birtokoltak el nemes szándékú vezetett, áldozatkész magyar szívek: a nálunk felfektetett nyilvánosság tehát készpénzben ezen az egyetlen napon 8.900 leiel gvaranodott. Természetbeni adományokkal Nágel Károly vendéglős, továbbá Hagyó József fordultak hozzánk; előbbi egy szegénysorsu emberpár egyhelt ebédkosztjának házhoz való kiszolgáltatását vállalta, hogy ezzel a tiszteletreméltóan nemes gesztusával az u. n. „szemérmes szegények” közül tegye lehetővé az értékes segítség igénybevételét; utóbbi pedig egy teljes rend öltönyt ajánlotta fel a segélyakció javára, követendő példaképpen. Bizonyosra vehető, hogy számosan lesznek még, akik Hagyó József példáját követve, nélkülözhető ruhajelükkel segítik a népközösség segélyakciójának minél teljesebb karácsonyi sikerét.

Külön kell meghajtanunk az elismerés lobogóját az aradi Magyar Kamaraszínház együttesének elhatározása előtt, mellyel a tegnapi premierjüket követőleg egyezer leies adománnyal gvaranították a készpénz-felajánlásokat. A nemes adományt összegszerűleg már tegnapi számunkban felsoroltuk az adományozók kimutatásában, de a technikai okok csak ma tették lehetővé részünkre, hogy érdem szerint kiemeljük az aradi magyar színészek áldozatkésztségét. Fogadják valamennyien érette népközösségünk köszönetét. Az elmúlt nap folyamán az alábbi nemes adományokat vettük kézhez az Aradi Közlöny kiadóhivatalában:

EDDIGI ADOMÁNYOK: 11.675 lei	
Római Katolikus Egyházközség	500 lei
Dr. Széll Lajos	500 lei
Hentschel István	100 lei
Braun József	40 lei
Dr. Falus Lajos	500 lei
Schwigelhofer Emma	50 lei
U. S.	100 lei
Bokor Ernő	50 lei
Dr. M. János	200 lei
Wolfmann Antal	100 lei
W. E.	100 lei
Dukász-testvérek	100 lei
Berecz Gábor	100 lei
Kaliap Margit	100 lei
Kovács László	100 lei
Vészai Marika	100 lei
Alföldy Pál és neje	500 lei
Névtelen adakozó	500 lei
Elemér Gyula	100 lei

Bakács Miksa	50 lei
Farsang Pál	50 lei
Zombory Piroška	50 lei
Neszmerák Margit	50 lei
Szeregy Gyula	50 lei
Reinhart Erzsébet	50 lei
D. L.	20 lei
Hermann Róbert	50 lei
Fogtechnikusné	20 lei
K. E.	20 lei
Weisz Arnold	100 lei
Reiner Sándor	100 lei
Molnár Ödön	500 lei
Schutz I.	100 lei
Ferenczi és Schweler	200 lei
N. M.	10 lei
Özv. Sárga Károlyné	20 lei
Meyer Antal	20 lei
Névtelen	20 lei
Dömötör László	200 lei
M. Károly	20 lei
H. N.	20 lei
Dick Helén	100 lei
Lipiczky Panni	50 lei
N. I. F.	300 lei
Szent Antal nevében	30 lei
D. I.	10 lei
N. N.	20 lei
N. N.	10 lei
Sirkó Ferenc	10 lei
H. M.	25 lei
U. A.	20 lei
Szántó Sándor	200 lei
Ruttkay László	100 lei
Salamon István	50 lei
Tóth László	50 lei
Dvorzsák Ferenc	50 lei
Záray Jenő	50 lei
Baczó Gyula	50 lei
Schaffer Hugó	20 lei
Érczy Tivadar	50 lei
Erdélyi István	20 lei
Pernecki János	20 lei
Tury Ferenc	20 lei
Kiss József	20 lei

Györfi Lajos	10 lei
Csala Árpád	20 lei
Kovács János	20 lei
Méreg János	10 lei
Török József	10 lei
Sós József	10 lei
Kovács Zsigmond	10 lei
Gál Lajos	10 lei
Szabó András	20 lei
Teleki László	15 lei
Puterity György	10 lei
Meisinger Ottó	10 lei
Boór Béla	40 lei
Mozer József	20 lei
K. L.	200 lei
Herzog Andor	200 lei
V. N.	100 lei
Csenka Gábor	200 lei
I. N.	100 lei
Jegessy Károly	100 lei
Kardos Gyula	100 lei
Aszlán János	100 lei
Leopold József	100 lei
Borbély Gizella	100 lei
Percz Mária	100 lei
Zsiga Flóriánné	100 lei
Fritsch Ferenc	100 lei
Leipniker Adolf	50 lei
Pogonyi Lajos	100 lei
Vargha Kálmán	50 lei

1939. XI. 30-án ÖSSZESEN 20.575 lei

A népközösségi tagozat központi irodájába (Str. Bratianu No. 18., Iparos Kulturház, I. em.) az elmúlt napon az alábbi adományok érkeztek be:

Előző napon befolyt 5100 lei	
Scharfner Sándorné cipők és ruhák	500 lei
N. N. 1 kiló liszt, félikló lencse	250 lei
Kelly István	100 lei
Hallamaschek A.	100 lei
Hegedűs és Goldmann-cég	500 lei
Baumann Ignác-cég: 11 kiló bab	100 lei
Alexy Sándorné	50 lei
D. J.	500 lei
Vámos Miklós és neje	200 lei
Holló István	200 lei

ÖSSZESEN: 7250 lei

Az ország magyarsága máris felfigyelt a megindult aradi magyar népközösségi élet legelső komoly és hivatott megnyilatkozására. Ez a tény nemcsak a jóváérett munka kötelességtudásának igaz örömeivel tölthet el bennünket, de egyben azzal a megnyugvással is, hogy jóvátehetjük eddigi erkölcsi és anyagi károsodásunkat és tettekkel bizonyíthatjuk be ország-világ előtt az igazságot: Arad magyarsága, amíg meg találta igazi vezetőit, egyben megtalálta önmagát is, hogy most napról-napra eggyéforrottabb akarattal és áldozatkésztséggel lásson hozzá népközösségi, társadalmi, közművelődési és gazdasági tennivalóihoz. Aradi magyarok: fel a szívekkel!

2X ad, ki gyorsan ad!

Segítsünk szűkölködő magyar népközösségi társainkon!

Adományokat a MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG hivatalába (Iparos Otthon, I. em.) vagy az ARADI KOZLONY kiadóhivatalába kérünk.

Nyolc új légi támpontot létesített Amerika az Atlanti-óceánon

Newyork (Rador.) A német távirati iroda jelenté: Az amerikai haditengerészet 8 új légitámpontot létesített az Atlanti óceánon lévő partok mentén, valamint Kubában és Portoricóban. Rendőnének forrják ellenőrizni a semlegességi törvény betartását.

Csak fertőtlenítési igazolvánnyal lehet vasuti jegyet váltani Basarábiában

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak igazgatósága közli, hogy miután az egészségügyi ellenőrzések során megállapították azt a körülményt, miszerint Basarabia különböző állomásain igen sok harmadosztályu utas nem rendelkezett fertőtlenítési igazolvánnyal, a jövőben nem kaphatnak vasuti jegyeket az utasok csak abban az esetben, ha a fertőtlenítési igazolványt a pénztárnál felmutatják.

CORSO Tel.: 20-65 jegyelővét. 3, 5, 7.15 és 9.15 órákor.

Szenzációs premier kettős műsor:

I. Egyed Zoltán és Székely János világhírű színművének ragyogó filmváltozata: **„SZINIISKOLA”**

Főszerepben: **Luise Rainer és Paulette Goddard.**

II. **„Rio Grande réme”** a legizgalmasabb és legmulatságosabb cow-boy film. Legújabb jurnál.

Ura M. Radiant neveztek ki propaganda- és sajtó-miniszterre

Bucuresti. M. Radiant propagandaügyi miniszternek neveztek ki. Az új miniszter csütörtök délután 1 órakor Őfelsége a király jelenlétében letette a hivatali esküt.

Jugoszláviai miniszterek barátságos látogatása Magyarországon

Magyar-jugoszláv béke-manifesztáció

Belgrád. A Belgrád és Horgos közötti nemzetközi autoutszakasznak a forgalom számára történt átadása alkalmával a magyar-jugoszláv barátságra igen jellemző eset történt. A megnyitó ünnepségre Horgosra érkezett Czvetkovics jugoszláv miniszterelnök, Beszlics, Tomics és Krek miniszterek társaságában. A magyar-jugoszláv határon megálltak, majd Beszlics magyarul megkérdezte a magyar határhozi kirendeltség vezetőjét, vajon átmehetnek-e utlevél nélkül Magyarországra? Az udvarias „igen” válasz után Beszlics és Tomics mintegy 100 főnyi kísérettel átlépték a magyar határt és felkérték a magyar határőrségi kirendeltség tagjait, hogy álljanak melléjük, hadd fényképezzék le őket együtt. Közben Beszlics ezt mondta:

— Lássák, amíg más határon szólnak az ágyuk, nálunk, — hála Istennek — vidám fényképezés folyik!

A kíséret tagjai erre ezt kiáltották:

— Éljen a béke, éljen a jugoszláv-magyar barátság!

Hitler kitüntetéssel vigasztalta a megbukott Mecsér András nyilasképviselőt

Londonból jelentik: A Times budapesti tudósítója közli, hogy a legutóbbi pótválasztás alkalmával vereséget szenvedett Mecsér András nyilaskeresztes jelölt bukásáról Hitler német birodalmi vezér is tudomást szerzett. Miután Mecsér Andrást Hitler Adolf jól ismeri, nyilván vigasztalóan Mecsér Andrást a német Sas-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Mecsér András a kitüntetést örömmel fogadta, a német rendjel elfogadásának azonban váratlanul bonyodalmak támadtak. Egyes párttagok azt a nézetet vallják, hogy Hitler német vezér és kancellár beleavatkozott a magyar belpolitikába, amikor Mecsér Andrást bukása miatt kitüntetéssel kárpótolta és ezért többen bejelentették kilépésüket a nyilaskeresztes pártból.

Sportvonat Budapestre

Utlevél nélkül, csak személyazonosság igazolvánnyal, korra vagy vallásra való tekintet nélkül.

Aradról indul december 26-án, visszaérkezik január 2-án.

Az utazás ára 1975.— lei

személyenként, oda-vissza számozott 3. osztályú vagonokban. A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető. Jelentkezési határidő december 16-ig:

ROMANIA menetjegyirodában - SÁNDOR könyvkereskedés
(EUROPA) szemben a megyei prefektúrával.

Az egyesülés évfordulójának ünnepségei Gyulafehérváron

Vaida Alexandru és Silviu Dragomir beszélnék a mai ünnepségen

Bucurestiből jelentik: (Rador.) December 1-én, az egyesülés évfordulóján, Gyulafehérváron nagyszabású ünnepségeket rendeznek, melyen az összes erdélyi román falvak küldöttségileg képviseltetik magukat. A kormány több tagja és számos más előkelőség is részt vesz az ünnepségen.

A december 1-i ünnepi programot Isten-

tisztelet vezet be, majd a Caragiale színházban tartandó díszgyűlés követi. Ennek keretében Vaida-Voevod királyi tanácsos, Victor Moldovanu, a NUF főtitkára, Bukovina és Besarabia kiküldöttei, Giurescu professzor, a NUF minisztere, Silviu Dragomir kisebbségi miniszter és mások fognak felszólalni. A csapatok elvonulása után társasbéd lesz.

Nagyfontosságú határozatokat hozott a minisztertanács

Az ország nyugalmát és rendjét szolgálják a határozatok

Bucuresti. (Rador.) A kormány kedden reggel fél 10 órakor Tatarescu királyi tanácsos, miniszterelnök elnöklése alatt megtartott minisztertanácsról a következő közleményt adta ki:

„A minisztertanács a következő határozatokat hozta:

1. A közrend és nemzeti önfenntartás védelmére hozott intézkedések további fenntartása, minden kihágás szigorú megbüntetésével.
2. A legszigorúbb törvényesség a közigazgatási és rendfenntartási közegek részéről.
3. A kivételes rendszabályok értelmében hozott intézkedések felülvizsgálata.
4. Az összes közigazgatási jellegű kötelezett-

ségek felülvizsgálata a katonakötelezettség kivételével.

5. A tartományi, megyei és községi előjáróságok költségvetéseinek felülvizsgálata s a rendkívüli költségek megszüntetése. Az így létesült alapoknak a behívott családjaik felszámolására fordítása.

6. Ezeknek a családoknak a részére az állami erdőterületekből díjmentesen tüzelőkiutalása.

7. A hadsereg szükségleteinek minél gyorsabban történő kielégítése céljából új iparüzemek létesítése és a magánosok kezében lévő nagyipar nál nagyarányú rendelkezések eszközölése, végül az egész országban a háziipar célszerű megszervezése.

8. Az áruzsora letörésére megszavazott törvény szigorú alkalmazása, az élel megdrágulását előidéző gazdasági kiengesztelatlanság megszüntetése a nemzetgazdasági minisztérium részéről.

9. A tartományi, megyei és városi költségvetések kétévenkénti ellenőrzése állami főellenőrök részéről.

10. Az állami költségvetés minden ágában a legnagyobb fokú takarékoskodás és a nemzetvédelem minél nagyobb fokú pénzügyi segítése.

Ismertetlen nemzetiségű repülőgépről tíz röppentyűt dobtak le Észak-Amerikában

Lakehurstból jelentik: A légügyi parancsnokság azzal a kérelemmel fordult az Egyesült-Államok keleti részén lévő repülőterek parancsnokságaihoz, hogy igyekezzenek felkutatni és nemzetiségét megállapítani annak a repülőgépről, amely átrepült Lakehurst felett és tíz röppentyűt dobott le, amelyek a Szomszédos erdőben kisebb tüzet okoztak. A repülőgép három méter magasságban repült és eltűnt, amikor a fényszórók működésbe léptek.

Utolérhetetlenül vezet a rádiótechnikában

az aranyéremmel kitüntetett

Körting rádió

Kedvező részletfizetésre kapható:

GÁRDONYI rádió-szalomban,
Bul. Reg. Maria 22.

Megérkezett Aradra a munkanélküliek állami segélyéről intézkedő rendelet

Arad részére kétszáz ezer leit utalt ki a minisztérium

Az aradi munkafelügyelőségre megérkeztek a munkanélküli segélyezéssel kapcsolatos teendőkre vonatkozó előzetes utasítások. Mint már közöltük, az idén a munkanélküli segélyező bizottság a munkafelügyelőség mellett működik majd. Ennek a bizottságnak összehívása érdekében Pacuraru Octavian munkafelügyelő megtette a szükséges intézkedéseket. A minisztériumból most érkezett rendelet értelmében elsősorban a tényleges munkanélküliek, valamint a katonai összpontosításra lévő olyan alkalmazottak családtagjai részesülnek segélyben, akik a munkaadótól semmilyen járandóságot nem élveznek, mert még nem voltak két éve állásukban, mikor összpontosításra behívták őket. Ugyancsak segélyben részesítik majd azon katonai összpontosításra behívott alkalmazottak családtagjait is, akik kapnak ugyan járandóságot munka-

adójuktól, de mégis súlyos nélkülözéssel küzdenek.

Mint annak idején már jelentettük, a munkaügyi minisztérium a temesi királyi helytartóság részére 750 ezer leit utalt ki munkanélküli segélyezés céljaira. Ebből Arad 200 ezer leit kap. A segélyező bizottság azonban gondoskodik majd arról, hogy ez az összeg más közintézmények adományai révén emelkedjen.

FORUM filmszínház. —

Ma, a szezon legérdekesebb
több detektívfilmje, a

SHERLOCK HOLMES

Basil Rathbone, Richard Greene, Nigel Bruce és Wendy Barrie-vel.
FOX-híradó a legújabb eseményekkel. Előadások: 5, 7.15 és 9.15. 3-kor matiné olcsó helyekkel.

Tel.: 20-10.
BASKERVILLEI KUTYA

egizgalmasabb és legrejtélyesebb kalandja

SPORT KÖZLÖNY

Hogyan alakulhat a nemzeti bajnokság végső őszi sorrendje

A vasárnapi forduló esélyei

Az utolsó őszi fordulót bonyolítják le vasárnap az A) liga csapatai és a mérkőzések közül 2 Bucurestiben, 1-1 pedig Aradon, Temesváron, Resicán és Galatiban kerül lejátszásra. A vasárnapi forduló alakítja majd ki a végleges őszi sorrendet, amelynek esélyeit alábbiakban igyekszünk boncolgatni.

A Rapid, amely jelenleg is vezet, a lista végén kullogó Juventusot kapja utolsó ellenfélként és rendez körülmények között ennek a mérkőzésnek a kiemelt pillanata sem volna kétséges. A Rapid lényegesen jobb ellenfelénél és esetleg nagyarányú győzelmét is arajhat. Mindazonáltal számolni kell azzal is, hogy a Juventus elkezdett küzdelmet fog folytatni, hogy ellenfelét legyőzze és ezáltal elkerülhessen az utolsó helyről. A Venus csapata egyre gyengébben szerepel és már az sem volna meglepetés, ha a Sp. Studentesc pontot, sőt pontokat szerezne tőle. Ez utóbbi eset azonban a Venus második helyébe is kerülhet. Temesváron helyi rangadót bonyolítanak le és ezen a Venus-tervő Ripensia győzelmé a valószínűbb, amely így esetleg második is lehet. A nagybányai Carpați Galatiban vendégszerepel és ha győz — CAMT-ereség esetén feljebb mászhat a ranglétrán.

Sokkal érdekesebb a helyzet a táblázat alsó csoportjában. Itt a végső őszi sorrend az AMTE-Victoria és az UDR-U.-Tricolor mérkőzéseken dől el. Ha az aradi munkáscsapat győz, úgy lejjebb nem kerülhet a jelenleg birtokolt kilencedik helyre, tehát az AMTE a nyolcadik helyen végezhet és hogy az UDR-t, vagy az U.-Tricolort küldi e a kilencedik helyre, ez a két csapat egymás elleni mérkőzésének eredményétől függ. Ha ugyanis az UDR és az AMTE győz, akkor a sorrend: 7. UDR, 8. AMTE, 9. U.-Tricolor, ha viszont az U.-Tricolor nyerne, akkor: Unirea Tricolor, AMTE, UDR sorban következnek a csapatok. Ha resicai mérkőzés

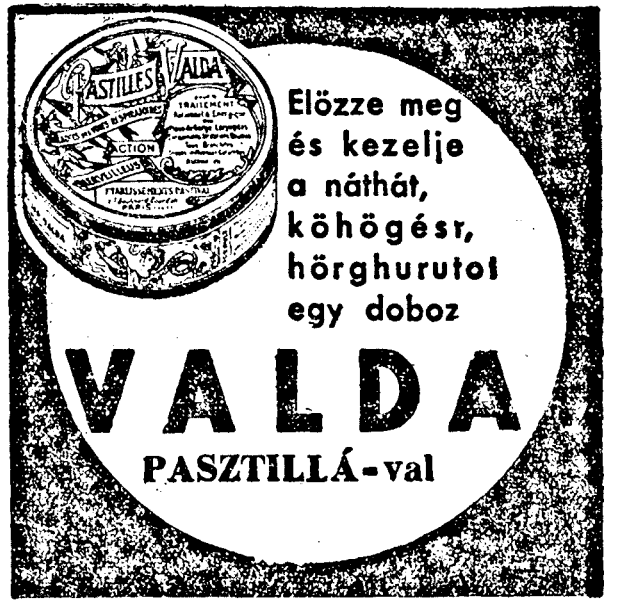
döntetlenül végződik, akkor is az UDR kerül az AMTE mögé. Azon esetben viszont, ha a pirosfeketék vesztesékként hagynák el vasárnap a pályát, minimálisan a tizedik helyre zuhanhatnak vissza. Alakulhat azonban kedvezőtlenebb is a helyzet és pedig, ha a Gloria CFR és a Juventus legyőzik a Carpațit és a Rapidot, mert ez esetben az AMTE — ha vereséget szenved — a táblázat utolsó helyére kerülhet!

Az utolsó őszi forduló előtt így fest a bajnoki táblázat:

1. Rapid	10	6	2	2	29	13	14
2. Venus	10	6	1	3	27	10	13
3. Ripensia	10	5	2	3	18	15	12
4. CAMT	10	5	2	3	17	19	12
5. Carpați	10	5	1	4	16	15	11
6. Sp. Studentesc	10	3	5	2	22	17	11
7. U.-Tricolor	10	4	2	4	13	17	10
8. UDR	10	2	5	3	12	16	9
9. AMTE	10	4	—	6	13	15	8
10. Victoria	10	2	3	5	9	12	7
11. Gloria CFR	10	3	1	6	11	29	7
12. Juventus	10	1	4	5	13	22	6

a valószínű vasárnapi eredmények után pedig a sorrend így alakulhat:

1. Rapid	16 pont
2. Venus	15 pont
3. Ripensia	14 pont
4. Carpați	13 pont
5. CAMT	12 pont
6. Sp. Studentesc	11 pont
7. UDR	11 pont
8. AMTE	10 pont
9. U. Tricolor	10 pont
10. Victoria	7 pont
11. Gloria CFR	7 pont
12. Juventus	6 pont

Előzze meg és kezelje a náthát, köhögést, hörghurutot egy doboz VALDA PASZTILLÁ-val

Ferencváros - Hungária

Budapest, Vasárnap a magyar bajnokságban az örök-rangadót bonyolítják le a Ferencváros és a Hungária csapatai. A mérkőzés a Ferencváros sporttelepén kerül lebonyolításra és a csapatok minden valószínűség szerint a következő összetételben állnak fel:

Ferencváros: Pálkás — Polgár. Szojka dr. — Hámosi. Sárosi III., Pósa — Bíró II., Kiss. Sárosi dr., Horváth. Gvetvai. Hungária: Szabó — Kiss, Bíró I. — Négvesi. Turay. Sebes — Béky, Vidor, Cseh, Dudás, Titkos.

O SZÉTSZÉLEDNEK A NEMZETI JÁTEKOSAI. A feloszlott budapesti Nemzeti FC játékosai igyekeznek elhelyezkedni más egyesületeknél. Így Korányi iránt a Ferencváros érdeklődik, a fedezet sor (Tuli, Balogh, Szalai) iránt a Kispest mutat érdeklődést. Pály már le is szerződött az Újpest-hez, Finta pedig a Hungária felé gravitál. Mester Csepelen a WMFC-ben akar tovább játszani, Szancsik pedig felhagy a labdarúgással. Király és Horváth még nem döntött, hogy melyik egyesületbe megy, de valószínű, hogy mindkettő Újpestben fog elhelyezkedést találni.

TEKESPORT

Elmaradnak a mára kisorsolt csapatbajnoki mérkőzések

A tekekörzet elnöksége közli a tekeegyesületekkel, hogy miután a mai nemzeti ünnepen csak részleges munkaszünet van, melynek következtében a csapatok tagjai nem tudnának teljes számban megjelenni, a már kisorsolt csapatbajnoki mérkőzések elmaradnak.

E mérkőzések lebonyolítási dátumát a legközelebbi körzetülésen állapítják meg. A vasárnapi csapatbajnoki mérkőzések programjában semmi nem változás nem történt, így az a szerdai számban közölt beosztás szerint bonyolódik le.

Ugyanakkor a körzet elnöksége közli, hogy a mára tervezett tekekörzeti tisztikar választó ülését is felfüggesztik, vasárnap d. e. 10 órától tartja meg a Husiparosok székházának termében.

FORUM

Járhatatlan

a Brumarelluca kocsiútja

Az alábbi panaszt az Aradi Közlöny egyik előfizetője juttatta el hozzánk azzal, hogy több környékbeli lakos óhaját teljesíti, amikor nyilvánosságra hozza a Brumarelluca lehetetlen utburkolási viszonyait. Ennek az uccának, amelyen keresztül lebonyolódik a cukorgyárba irányuló forgalom, a kocsiútja leírhatatlanul rossz állapotban van, úgy hogy sorozatosan szenvednek tengelytörést a kocsik. A személyszállítás bérkocsin vagy autón egyenesen veszélyes, mert mély, helyenként méteres gödrök tájognak. Naponta látható összetört kocsik a mély gödrökben és a feneketlen sárban. Mivel a városvezetőség nagyszabású utjavítási és utburkolási munkatervét valósít meg, amelynek éppen az e téren évek során történt mulasztások pótlása a célja, felhívjuk a Brumarelluca panaszaira az illetékesek figyelmét, annak reményében, hogy az meghallgatásra és orvoslásra talál.

Léb még beteg, Szaniszló játszik csatárt az AMTE-ban a Victoria elleni mérkőzésen

Az aradi munkáscsapat komoly előkészületeket folytat a Victoria elleni vasárnapi mérkőzésre. Léb betegsége komolyanak bizonyult, ugyanis a kitűnő összekötő-csatár vörhenyben betegedett meg és gyógyulása hosszabb időt vesz igénybe, úgy hogy játékára nem lehet számítani. Ambár összeállításra csak pénteken kerül sor, mégis az látszik a legvalószínűbbnek, hogy Szaniszló kerül ismét előre a támadósorba, míg a fedezet sorban Szaniszló helyét Fried foglalja el. Ilyenformán a valószínű csapatösszeállítás a következő:

Gerold — Slivat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Fried — Igna, Szaniszló, Pimér, Reinhardt, Bařrin.

O PERNEKI ARADON. Az AMTE volt kitűnő középcsatára, aki jelenleg a Carpați együttesének egyik erőssége, csütörtökön Aradon járt és innen utazott el a nagybányai csapat vasárnapi mérkőzésének színhelyére, Galatiba. Perneki Tóvissen találkozik a csapat többi tagjaival és onnan együttesen folytatják útjukat a Gloria CFR elleni mérkőzés színhelyére.

O Óvott az UDR. Az UDR megóvta a vasárnapi kolozsvári Victoria elleni mérkőzését, azon a címen, hogy a kolozsvári csapat különböző tartozások következtében felfüggesztés alatt játszott. Az óvással még nem foglalkozott a szövetség illetékes bizottsága.

Kulturpalota

A Nemzetvédelmi Minisztérium szimfonikus zenekara t. évi december 3-án, vasárnap este 9 orakor

nagy szimfonikus hangversenyt rendez.

Vezényel: Ezio Massini alezredes, a katonai zenekarok felügyelője.

MUSOR Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok Beethoven: V. szimfonia. Liszt: Preludium S. Horceag Divertiment rustic, G. Enescu. Poema Romuna.

Jegyek a Kulturpalota pénztárándól.

O Hellas közgyűlés. A Hellas Sportklub felhívja tagjai figyelmét, hogy a vasárnapi, december 3-iki közgyűlésen, amelyet délelőtt 11 órakor tartanak meg a klubházban, okvetlenül jelennek meg.

Kisorsolták

a Román Kupa következő fordulóját

București. A Román Kupa következő fordulóját, amelyre tavasszal kerül sor, a kupabizottság kisorsolta és ésszerint a következő párosításban találkoznak egymással a csapatok:

Unirea Tricolor—FC Ploesti, Venus—Carmen, Sodronyipar—Victoria, Olimpia CFR—FC Braila, Meșrom—Dragos Voda, AS Constanța—Rapid, CAMT—Sp. Studentesc, RMTE—Carpați vagy Olimpia (Bucuresti).

O Amszterdamban Corkint amerikai uszóbajnoknő a 200 méteres hőlvg hátuszásban 2. p. 38.8 mp-es idővel világcscsot uszott. Az eddigi világcscsot a holland Feggelen 2. p. 39. mp-es idővel tartotta.

O Sportkörökben élénk érdeklődéssel várják a Sport és Kritika jubileumi ünnepi számát, mely hétfőn, december 4-én jelenik meg. Tizenkét oldal terjedelmű lesz a Sport és Kritika ünnepi számanak, amelyhez mellékletként az ugyancsak most megjelent 32 oldalas Sportévkönyv jár. A Sport és Kritika a nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának pontos mérkőzés-leírásán kívül, minden egyéb legfrissebb sporteseményről is beszámol és azonkívül számos, érdekes, színes cikket tartalmaz a sport berkeiből. Az idén már ötödik ízben megjelenő Sportévkönyv szintén sok érdekes olvasnivalót tartalmaz és különös érdeklődésre tarthat számot Mamusich Mihály dr., a budapesti Nemzeti Sport főmunkatársának cikke a román futballal kapcsolatban, valamint Hentschel István érdekes cikke Helsinkiről. Az 1940. évi olimpia színhelyéről. A nagy népszerűségnek örvendő Sport és Kritika jubiléris száma hétfőn reggel a korai órákban már kapható lesz és a Sportévkönyv melléklettel együtt 8 lei.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A minisztérium tisztázta a munkaszerződések után fizetendő illetékek kérdését

Milyen esetekben kötelező a szóbeli szerződések után is az aránylagos bélyegilleték

A pénzügyminisztériumhoz az utóbbi időben az érdekeltek részéről felvilágosítás végett ismételt is emlékiratokat adtak be annak a kérdésnek tisztázása végett, hogy a munkaszerződések után milyen illetékeket kell leróni. A felmerült kérdésekkel kapcsolatban a pénzügyminisztérium felvilágosító rendelkezéseket adott ki, melyek lényegét az alábbiakban ismertettük:

Ez év április elsejéig csak az írott munkaszerződések estek bélyegilleték alá. Az 1939. április elsején életbelépett bélyegtvörvény azonban módosította az eddigi rendszert és 1.50 százalékos bélyegilletéket vetettek ki úgy az írott, mint a szóbeli munkaszerződésekre. A havi tízezer leig terjedő fizetések mentesülnek ezen bélyegilleték alól, tekintettel arra, hogy a munkaszerződésekéről szóló törvény 43. szakasza értelmében ezek a fizetések mindennemű bélyegilleték alól mentesülnek. Ugyancsak mentesek a bélyegilleték alól a kollektív munkaszerződések, függetlenül a fizetések nagyságától, a munkaszerződésekéről szóló törvény 107. szakasza értelmében.

Viszont az összes munkaszerződések, tehát a 10 ezer leig terjedő havi fizetésekre vonatkozó munkaszerződések is 1 ezrelékes repülőbélyegilleték alá esnek, a repülőbélyegtvörvény 7. szakasza értelmében, amely csak a törvény 22. szakaszában előírt kivételeket engedélyezi. Így tehát a munkaszerződésekéről szóló törvényben felsorolt kivételek és mentességek a repülőbélyegilletékre nem vonatkoznak. Ennek megfelelően az egy ezre-

lékes repülőbélyegilletéket fizetni kell az összes kollektív munkaszerződések után, az írott valamint a szóbeli munkaszerződések után, függetlenül attól, hogy tízezer leig felüli vagy ezen aluli havi fizetésekről van szó.

Felmerül ugyanakkor az a kérdés is, hogy mi történik az 1939. április elseje előtt megkötött munkaszerződésekkel, amelyek végrehajtása jelenleg is folyamatban van. Mint ismeretes, 1939. április elsejéig az írott munkaszerződések után 1.20 százalékos aránylagos illetéket kellett fizetni.

A bélyegtvörvény 111. szakasza határozottan kimondja, hogy a törvény intézkedéseinek nincs visszaható érvényük és ennek következtében az új bélyegtvörvényben előírt illetékek csak azon ügyletek után hajthatók be, amelyek a törvény életbelépése után kötöttek.

Igy tehát — a minisztérium rendelkezésének megfelelően is — a szóbelileg megkötött munkaszerződések esetében csak azon 10 ezer leig terjedő havi fizetésre vonatkozó szóbeli munkaszerződések után kell aránylagos bélyegilletéket fizetni, amelyeket 1939. április elseje után kötöttek meg.

Egyes pénzügyigazgatóságok azon állásponton helyezkedtek, hogy ezek a munkaszerződések minden hónapban megújulnak és az 1.50 százalékos aránylagos illetéket hajtják be, függetlenül attól, hogy a munkaszerződés 1939. április elseje előtt vagy után jött létre. A pénzügyminisztérium ezt az álláspontot nem tette magáévá és ilyen értelemben utasításokat küld a pénzügyigazgatóságoknak.

Ujabb intézkedéseket léptetett életbe a nemzetgazdasági minisztérium a kivitelből származó devizák átadása végett

Nagyarányu tervet dolgoznak ki a belföldi piac nyersanyagellátásának biztosítására

Az 1939. szeptember 17-ikén megállapított és október elsején életbelépett külkereskedelmi rendszer alkalmazásával kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium a következő rendelkezést adta ki:

1. Azokat a devizákat, amelyek 1939. szeptember 17-ike előtti kivitelből származnak és amelyeknek az 1939. november 4-iki minisztertanácsi jegyzőkönyv által engedélyezett eladási határideje 1939. november 20-ikán lejárt — át kell adni a Banca Nationalának, hivatalos árfolyamon, melyhez hozzászámítják a 38 százalékos felárat is.

2. Azon devizák számára, amelyek 1939. szeptember 17-ike utáni kivitelből származnak és amelyek 30 százalékos kvótáját a Banca Nationalától a jelen közlemény megjelenése előtt letétbe helyezték, a fennmaradt hetven százalékos kvótára vonatkozóan az eladási határidő 1939. november 25-ikén vette kezdetét és ez a határidő 1939. december 10-ikén jár le.

3. Az összes többi devizákat, melyek az 1939. szeptember 17-ike után eszközölt kivitel ellenértékét képviselik, teljes egészükben és beérkezésük után azonnal át kell adni a Banca Nationalának, amely a következő elosztást eszközöli: 30 százalékot az állam és a Jegybank részére tartanak vissza, míg 70 százalék nyitva, a szabadforgalmi devizák számláján marad, a nemzetgazdasági minisztérium rendelkezésére. Ezek eladása a törvény értelmében a meghatalmazott pénzügyminiszterek révén történik. A külkereskedelmi rendszerről szóló rendelet 31. szakasza értelmében ezeknek a devizáknak eladási határidejét attól a naptól kezdve számítják, hogy azokat átadták a Banca Nationalának és ez a határidő 15 nap elteltével jár le.

4. Azon exportőrök, akik a Banca Nationalának csak a 30 százalékos kvótát adták át, kötelesek azonnal és haladéktalanul a meghatalmazott pénzügyminiszterek utján a fennmaradt 70 százalék átadásáról is intézkedni. Ezen devizák eladási határideje december 10-ikén jár le.

5. A meghatalmazott pénzügyminisztereket felhívják, hogy gondoskodjanak a fenti kötelezettsé-

gek teljesítéséről, mert a nemzetgazdasági minisztérium az itt említett határidőket nem hosszabbítja meg.

Ugyancsak a külkereskedelmi rendszer alkalmazásával függ össze, hogy a nemzetgazdasági minisztérium a közeljövőben különböző intézkedéseket léptet életbe a behozatal megkönnyítése érdekében. A minisztérium egyébként nagyszabású tervet dolgoz ki azzal a céllal, hogy megfelelő mennyiségű nyersanyag és készáru is érkezzon az országba. Ugyanezért gondoskodás történik a behozatali engedély nélkül érkezett és jelenleg a vámraktárakban heverő áruk minél előbbi kiadása és a belföldi piac rendelkezésére bocsátása végett.

= Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója Aradon. Szerda délután, szokásos szemleutja során Aradra érkezett Hargitay Bertalan, a kiváló pénzügyi szak tekintély, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár vezérigazgatója. Hargitay Bertalan csütörtökön délelőtt az Erdélyi Bank és Takarékpénztár aradi fiókjának irodáiban tartózkodott, később néhány látogatást tett, délután pedig elutazott Aradról.

= GARAZSSZÁM UTÁN NEM KELL GÉPKOCSIADÓT FIZETNI. Az egyik gyergyószentmiklósi adóellenőr 1934-ben kihágási jegyzőkönyvet vett fel Stengel Károly ottani gépjárműhely tulajdonos ellen. A jegyzőkönyv Stengelt 60 ezer lei bírsággal sújtotta azzal az indoklással, hogy miután Stengelnek garázsszáma van, gépkocsijának is kell lennie s ezért nem fizetett autódótot. Stengel a jegyzőkönyv ellen fellebbezést jelentett be a csikszeredai törvényszékhez. A garázstulajdonos a törvényszéki tárgyaláson igazolta, hogy sohasem volt saját gépkocsija, viszont a törvény értelmében a garázsszám után ilyen esetben nem kell gépkocsiadót fizetni. A törvényszék erre kimondta a bírság törlesztését. A határozat ellen a kincstár felfolyamodást jelentett be a marosvásárhelyi ítélőtáblához, mely most jogerősen kimondta, hogy Stengel Károly esetében nincs helye a bírságolásnak és visszautasította a pénzügyminisztérium felfolyamodását.

Szilárdulás

a tengeri és az árpa árában

Az angol-francia hadóhad által bevezetett szigorúbb tengeri ellenőrzés következtében az utóbbi időben a gabonapiacra a forgalom bizonyos mértékben lecsökkent. A Dunamedencében fekvő államok tengeri forgalma csak a Földközi-tengeri kikötőkre korlátozódik, a Németországgal való vízforgalmat pedig folyamati uton bonyolítják le. Az a néhány német hajó, amely az elmúlt napokban azzal a tervvel érkezett Brailába, hogy ott gabonaművekkel berakodjon, lemondott erről, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy a jelenlegi körülmények között a lehetetlenséggel határos német tengeri kikötőbe jutni.

Mindezek ellenére megállapítható, hogy az árak lényegesen megszilárdultak. Kereslet főképpen tengeri iránt nyilvánul meg. Mivel az új tengeri az előírtnál nagyobb százaléku nedvességet tartalmaz, jelentős része csak szállítás után mehet kivitelre. A tengeri iránt főképpen Olaszország és Svájc érdeklődik. Olaszország 46 ezer leinek megfelelő áron vásárolt tengerit.

Magyar gazdasági bizottság készül Moszkvába

Budapestről jelentik: A Pesti Tőzsde jelentése szerint a közeli napokban báró Radvánszky Antal, a Nemzeti Bank főtitkára és Roszlov Nándor, a külkereskedelmi hivatal főtitkárjének vezetésével gazdasági bizottság utazik Moszkvába, hogy a közös határból eredő külkereskedelmi lehetőségeket tanulmányozzák.

= Az ellátási kormánybiztosság közleménye. A miniszterelnökség mellett működő kormánybiztosság felhívja mindazon iparvállalatok, valamint kereskedők figyelmét, akiknek árukészleteik kiégésével, a szállítással, valamint általában az áruellátással kapcsolatban kérésük van, hogy ezt a kérésüket az ellátási kormánybiztosságnak alábbi címére intézzék: Splaiul Independentei No. 75. (Telefon: 5-38-22).

= Elismerték a temestartományi kereskedelmi utazók céhe jogi személyiségét. A Monitorul Oficial november 28-iki száma közli azt a királyi dekrétumot, amelynek értelmében elismerték a temestartományi kereskedelmi utazók aradi céhe jogi személyiségét. A kereskedelmi utazók aradi céhe tudvalevőleg ennek a céhnek keretén belül működik.

= UJ TEABEHÓZATALI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ALAKULT. Kianta S. A. R. cég alatt Bucurestiben 1 millió lei részvényűkkel. Részvényesek: Gheorghe Tofan 150 ezer, ing. M. Weiner és S. Aronovici egyenként 200 ezer, ing. Alex. Huszár 150 ezer, Ilie Arapu 150 ezer, Vasile Moga 75.000 és Gheorghe Angelescu 75 ezer lei tőkével.

= EDDIG 3800 VAGON BUZAT VÁSÁROLTAK A SZÖVETKEZETEK A BANSÁG TERÜLETÉN. A gabonaérkeztetési hivatal adatai szerint a Belsőbüki Nagyalföldén a szövetségeseink eddig 3769 vagon búzát vásároltak össze, amiből a hadsereg számára 776 vagon szállítottak le. Egyedül az Unirea szövetségei központ közel 2000 vagon búzát vásárolt, ezenkívül az import-export szövetségi központ megbízásából a hadsereg részére 444 vagon áru. Ezzel az eredménnyel szemben 1938-ban mindössze 1866 vagon búzát vásároltak a szövetségeseink. A közel 3800 vagon áru felvásárlása jótékonyan éreztette hatását a bansági terménypiacon és jelentékenyen hozzájárult az árak megszilárdulásához. A nagyarányú intervenció sorszámlásnak az eredménye az, hogy bár a bansági gazdák még hatalmas tartalekkel rendelkeznek, az áruajánlatok mégis megrikkantak.

= A kereskedelmi gyakorlatra beosztott iskoláslányok munkaidője. Az aradi kereskedelmi és iparkamara kéri azokat a kereskedőket, akikhez a leánykereskedelmi iskola III-ik és IV-ik osztályának növendékei kereskedelmi gyakorlatra vannak beosztva, engedjék meg, hogy ezek a leányok délután 6 órakor már hazamehessenek, minthogy közülük sokan messze laknak s nem jut idejük leckeik elkészítéséhez. A kamara továbbá azt is kéri a főnököktől, hogy csomagok kihordását ne végeztessék a növendékekkel.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A máj és vese működésének szabályozása

SZEDJEN URODONAL-T

Mindazok, akik ezt szedik, — és ezek pedig számszámra vannak, hamarosan tapasztalják, hogy megszabadulnak a fellépő zavarokról, melyek ezen fontos szerveinket megáldják.

Az Urodonal, amely az Orvosi és Tudomány Akadémia munkájának és közleményeinek központi tárgya, a sejtek organikus életét megújítja és megszabadítja a tisztátalan elemektől.

Az Urodonal a húgysav, húgyló, cholesterol, oxalsav összehasonlíthatatlan eltávolítója. Különböző vérdénybetegedések jelentkezésével szemben szolgál: máj, vese és vérkeringési zavaroknál, elhízás, bőrbaj, reuma és érmeleszedés.

Egy érdekes levél:
„10 évi marokkói tartózkodásom után, — írta Jean T. ur. — sokat szenvedtem máj és vese bajban. Az Urodonalban találtam a gyógyulósomat. Bízva értem el, hogy „Ittálak érzem magam” — nagyon jó egészségre értem. Minden hónapban veszek egy üveggel, — írta Flöschel, — davon.”

URODONAL
TÁVOLTARTJA A BETEGSÉGET

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

CHATÉLAIN KÉSZÍTMÉNY KÉSZÍTŐ MŰVE

Bangha páter megállapításai a faj-mitoszról

Szemelvények Bangha Béla S. J. legújabb könyvéből

Bangha Béla „Világnézeti válaszok” címmel új könyvet adott ki, melynek célját a kiváló tudós és egyháziro a következőkben állapítja meg:

— „Szétvágni a mesét ráfogások, félremagyarázások és világnézeti babonások sűrű szövedekét! Rámutatni a divatos félreértésekre és félremagyarázásokra, feltárni az emberek előtt a legfőbb és legszebb igazságok napfényes, békeosztó világát! Nem szakszerű és tudományos fejtegetések csupán, melyeket a közönség ritkán olvas s amelyekben úgy sincs hiány. Hanem a mindennapi élet nyelvén és a világi emberek igényeihez mérten, lehetőleg azoknak az elnagyolásoknak, félremagyarázásoknak s ellenvetéseknek szemmelkövetésével, amelyekben a vallási tájékozatlanság és fogalmi zavar a leginkább mutatkozik, amiket legtöbbször hangoztatnak, akár az itthon kitermelt, akár a külföldről becsmérszett újpogányság, akár pedig a szekák igazhirdetői.

A kiválóan érdekes könyvből alább szemelvényeket közlünk, melyekben Bangha Béla páter a faji mitosz és elmélete ellen száll sikra.

— „Ma a vallásnak csak a faji vallás értelmében van létiogosultsága.”

— Mi az a „faji vallás”? Fából vaskarika? A vallás nem faji függvény, hanem: az embernek, mint ilyennek, viszonya az Istenhez, a Teremtőhöz s a világ Urához. Tehát a fajnak — akár vannak igazi fajok, akár nincsenek — ehhez a minden fajiságon messze túlemelkedő, általánosan emberi kötelességhez és viszonylathoz legcsekélyebb köze sincsen. Legfőbb az, hogy minden faj egyaránt köteles elismerni és szolgálni az Istent.

A vallásnak, mint Isten szolgálatának kötelességét faji érdekeknek alárendelni s e világi érdekek uszályhordozóivá lesüllyeszteni: kész örület és istenkáromlás. Az Isten a legfőbb Ur, aki előtt az egyes embernek, fainak, nemzetnek egyaránt leboruló tisztelettel kell hódolnia.

— „Az egyetlen legfőbb lény: a faj.”

Szó sincs róla! A faj legfeljebb bizonyos emberek összefogó kerete. Egyszerű gyűjtőfogalom és természeti alakulat. Az ember azonban sem magában, sem másokkal együtt nem legfőbb lény: az Isten az, aki mint legfőbb lény az embereket, tehát a fajt is teremtette. Az ember tehát mindenestől, egyedestől és fajostól az Isten alattvalója s vele szemben nem göggel és önistenítő örülettel, hanem hódoló alázattal, feltétlen alárendeltséggel és engedelmességgel tartozik.

— „A legfőbb és legreálisabb végcél minden becsületos magyar számára: a faj, a nemzet. Kölcsön is azt mondja: „a haza minden előtt!”

— Kölcsöveknek csak hagyjanak az álpogányok békét, mert Kölcsény mélyen istenhívő, vallásos keresztény ember volt s eszeágába sem jutott volna ismert mondását úgy értelmezni, mintha a haza még az Istennél is előbbrevaló lenne. Nála „a haza minden előtt” jelszava csak annyit jelent, hogy: a haza minden önérdék előtt, minden egyéni törekvés és pártszempont előtt, minden családi és magánpolitika előtt. De nem az Isten előtt!

A haza nem lehet több az Istennél s még kevésbé lehet a faj! Mert hiszen a „haza” sokkal többet mond, mint a „faj”. Eppen azzal ártottunk a liberális korban véresen a haza ügyének, hogy fajt és hazát egybekevertünk s ezzel a nem magyar fajtákat magunktól szükségkép elidegenítettük. De akár magyar valaki, akár szláv, akár német, francia, vagy angol, hontentotta, vagy ká-

fer: az Isten előtt egyformán térdre kell borulnia.

— „Legfőbb kötelességünk a faji tisztaságának megőrzése.”

Ha ez igaz volna, akkor máris lehetnének a lantot, mert az összes európai népek, nem utolsósorban a magyar, nagyon sokszoros keveredés eredménye. Nincs történetileg tiszta germán faj se, hiszen a „legnémetebb” németek, a poroszok, eredetileg jórészt szlávok voltak, de nincs tiszta angol, tiszta olasz és tiszta spanyol sem. A magyarban is együtt találjuk a mongol-turáni, a bolgár és török, perzsa és besenyő, kun és jász, német s szláv beszivárgás egész özönét, úgyhogy alig van ma Magyarországon egyetlen család, amely magát az ősmagyarok fajtisztaságát leszármazottjának nevezhetné.

Mit számítunk tehát magunkat idegenből importált gyermekmesékkel? S mi címen akarjuk gyermekmesék kedvéért megtagadni a legszentebb kötelekeket, amelyek mindnyájunkat legfőbb fokon, a legelőkelőbb ösiséggel, magával a Mindenható Teremtő Istennel kapcsolnak össze?

— „Vallás, erkölcs, igazság és jog: mind a faji lelkiélet függvényei: a fajelmélet csak azok nem fogadják el, akiknek alacsonyrendű fajisága ezt nem érti meg.”

Igy persze minden ostobaságot és ámitást lehet ajánlani: „aki nem érti meg, ostoba és tudatlan fráter”. Hát mi bizony nem értjük meg, de nem azért, mert valami magas tudomány, hanem épp azért, mert kész tudatlanság és ámitás. Sem a vallás, sem az igazság, sem az erkölcs, sem a jog nem függvénye semmiféle faji elméletnek, vagy lelkiületnek, hanem abszolút értékű fogalmak. És semmiféle goromba nagymondás egy emeletes valótlanúságot és tudatlanságot valóssággá és tudománnyá át nem alakíthat. Tiszta fajok egyáltalában nincsenek, sem az északi, sem a turáni népek nem tiszta fajok, hanem megállapíthatatlanul sokféle fainak bonyolult kereszteződésai.

A legtöbb kedvezmény elve alapján létrejött az új román-egyiptomi kereskedelmi egyezmény

Különösen gyapotbehozatal szempontjából van jelentősége a szerződésnek

Kairóból érkezett jelentés szerint a Kairóban lefolytatott román-egyiptomi kereskedelmi tárgyalások kedvező eredményre vezettek és sikerült az eddig érvényben volt gazdasági egyezmény kiegészítőjeképpen új kereskedelmi megállapodást kötni.

Az egyezmény értelmében a két ország a vámeliárás szempontjából egymásnak a legtöbb kedvezmény elvét biztosítja. A szerződésről szóló jegyzőkönyvek a vonatkozó diplomáciai iratok kicserélése után lépnek életbe.

A román küldöttség tagjai a tárgyalások eredményes befejezése után szerdán már el is utaztak Kairóból.

Az egyiptomi sajtó behatóan foglalkozik a lefolytatott tárgyalásokkal és utal azok jelentőségére. A lapok kimutatást közölnek az egyiptomi-román áruforgalom alakulásáról. Eszerint 1938-ban Románia 1,398.000 egyiptomi font értékű árut szállított Egyiptomba, míg 705.000 egyiptomi font értékű árut vásá-

Megalakult a széke'yudvarhelyi magyar népközösségi tagozat

Székelyudvarhely. A Romániai Magyar Népközösség székel'yudvarhelyi tagozata nagy érdeklődés mellett tartotta meg alakuló gyűlését a református egyház király-uccai kulturházában.

Az alakuló közgyűlést Filó Ferenc dr., országgyűlési képviselő, a vármegyei tagozat elnöke hívta össze és ugyanő nyitotta meg hosszabb beszéddel, amelyben a népközösségi tagozatok megalakításának fontosságát fejtegette. Rámutatott arra, hogy

a Romániában élő magyarság csak ezekben a tagozatokban fejtheti ki kulturális, közgazdasági és szociális működését.

Majd ismertette a parlamenti magyar csoport eddigi munkáját az állampolgársági, iskolai és közbirtokossági ügyek terén s jelezte a további célkitűzéseket. Beszámolója végén felhívta a közgyűlést, hogy a városi tagozat megalakítása és tisztikarának megválasztása céljából válasszon körelnököket.

Az alakuló közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Biró Lajos ny. főimnáziumi igazgatót választotta meg körelnökönek, aki az elnöki széket elfoglalva, meleg köszönetet mondott Filó Ferenc dr., országgyűlési képviselő, vármegyei tagozati elnöknek eddigi értékes és fáradhatatlan munkásságáért, majd pedig Szabó Endre ny. vármegyei jegyző elnöklete mellett bizottságot küldött ki a tagozat tisztviselőinek és választmányi tagjainak kijelölésére. A karbidáló bizottság a tisztviselői karba ezeket a neveket hozta javaslatba, elnök: Sebesi Ákos dr., ügyvéd, alelnökök: Csikv Albert nyomda tulajdonos, Haáz Rezső tanár, Bondó Árpád kántortartó, tagozati titkár: Szentmiklósi Ferenc tanár, pénztárnok: Dulicsék Sándor, kereskedő, ellenőr: Dénes József iparos. A választmányba a szellemi foglalkozásuk részéről Sass Antal főesperes-plébános, Dávid Gyula ref. lelkész, Sigmond József unitárius lelkész, Ráduly István dr. ügyvéd, Orbán Domokos dr. orvos és Voszka István dr. ügyvéd, a kereskedők részéről: Esztergár György, Lőrinczy Jánost, Papp Dezsőt és Zakariás Miklóst, az iparosok részéről: Kerestély Gyulát, Keszler Albertet, Verestői Istvánt, Török Mózeset, Kovács Ernőt és Ambrus Mihályt, a gazdák részéről: id. Hadnagy Sándort, Kovács Lajost, Ferencz Józsefet és Márton Jánost javasolta a bizottság.

A közgyűlés a javaslatba hozottakat egyhangulag választotta meg tisztviselőknek és választmányi tagoknak.

Vilmos excsászár nem költözködik

Amszterdamból jelentik: Vilmos excsászár megcáfolta egy amerikai távirati ügynökségnek azt a híret, hogy el akar távozni Doornból és hogy Norvégiában, Spanyolországban vagy Portugáliában szeretne letelepedni, (Rador).

rolt onnan. Így tehát a román-egyiptomi kereskedelmi mérleg Románia javára zárult. Ez a helyzet annál kedvezőbb, mert lehetővé teszi az Egyiptomból való árubehozatal fokozását, ami a jelenlegi gyapothiányra való tekintettel rendkívüli jelentőséggel bír.

Egyiptomba Románia főképen faanyagokat, petroléumot és élőállatot szállít, míg Egyiptomból gyapotot és rizset importált. Két évvel ezelőtt, 1937-ben Románia több mint egymillió egyiptomi font értékben vásárolt gyapotot Egyiptomból, 1938-ban azonban ez a behozatal lényegesen csökkent. Most arra törekednek, hogy az Egyiptomból való gyapotbevitelt ismét fokozzák és így módon igyekezzenek legalább részben ellátni a textilipari, valamint kötszövő gyárakat a szükséges anyaggal.

A román küldöttség egyébként Palesztinába utazott és ott is gazdasági tárgyalásokat folytat.

Legújabb jelentéseink:

Ujabb szovjet-légitámadás Helsinkin ellen

Hét szovjet repülőgép bombázta a finn fővárost

Helsinkiből jelentik: Helyi időszámítás szerint délután 14 és 15 órakor a finn fővárosban újabb légi támadást szenvedtek el. Háromnegyed 3 órakor hét szovjet repülőgép megjelent Helsinkin felett és a főváros több részét bombázták. Később a bombavető repülőgépek Oroszország felé távoztak. (Dunaposta.)

Megerősítették a kaukázusi szovjet csapatokat

Berlin. Több német lap azt a moszkvai jelentést közli, hogy a szovjet csapatokat Ázsiában és a Kaukázusban megerősítették. Az intézkedést azzal indokolják, hogy Franciaország Szíriában, Anglia Egyiptomban és Törökországban a Kaukázusban szintén csapatokat vont össze.

5 halálos áldozat Viipuriban

Helsinki. (Rador.) A Reuter-iroda jelentése szerint a szovjet repülőgépek bombái Helsinkiben több embert megöltek és számosat megsebesítettek. Viipuriban öt ember meghalt a repülőgép bombák következtében.

A londoni finn követ a sajtó képviselői előtt a következőket mondotta:

— A moszkvai finn követnek néhány órával a finn-országi diplomáciai viszonyok orosz részről történt megszakítása után sikerült átadni a finn kormány válaszigyzékét a szovjetországi jegyzékre. A jegyzékben a finn kormány felajánlotta a csapatoknak a tűzérési lőtávolságig való visszavonását. A finnek késznek mutatkoztak a vitát békítőbizottság, szükség esetén pedig egy semleges döntőbíró-ság elé bocsájtani.

Mi történt Helsinkiben a bombatámadás alatt?

Helsinkiből érkezett jelentések szerint a köztársasági elnök kiáltványra a reggeli órákban jelent meg az uccákon és a haza és az alkotmány védelmére hívja fel a finn népet. Dél előtt tíz órakor jelentek meg az első orosz bombavető és déli két óráig keringtek a város fölött, miközben több nehéz bombát és gyújtóbombát dobtak a városra. A lakosság feltűnő nyugodtan viselkedett és déli két órakor, amikor a veszély elmúltát jelző szirénák megszólaltak, kimentek az utcákra, megindultak a villamosok és a város ismét a régi képét öltötte fel. Fél órával később ismét megjelentek a támadó repülőgépek és nagy magasságból bombákat dobtak a belvárosra. A külföldi laptudósítók bombatámadás közben adták le telefonon tudósításaikat és jelentésük szerint a gyújtóbombák következtében a belváros több hatalmas emeletes háza lángokban áll. A bombarobbanások következtében nyolcszáz méteres körzetben minden ház ablaka összetört. Egy újságíró egyik szálló halljából telefonált és abban a pillanatban, amikor összeköttetést kapott londoni lapjával, az előcsarnok üvegkupolája egy találat következtében beomlott. Szerencsére senki sem sebesült meg és a vendégek, valamint a szálló alkalmazottai nyugodtan keresték fel az ovóhelyeket.

Rőpcédula-támadás a finn kormány ellen

A bombavető repülőgépek nemcsak bombát, de rőpcédulát is dobáltak a finn fővárosra és ezeken követelték, hogy a finn nép távozzon el a miniszterelnökét, valamint hadseregparancsnokát. A nép a 72 éves hadseregparancsnokot rendkívüli módon tiszteli, miután husz esztendővel ezelőtt a finn haderő az ő vezérlete alatt verte vissza a szovjet csapatokat.

Két finn város orosz kézen!

A helsinkii bombázáson kívül vidéki városokat sem kímélték meg a szovjet repülőgépek.

Viborgban több házat felgyújtottak a bombák. Egyik kisvárosban emberáldozatot is követeltek a támadások. Kronstadtból hajógyűlkkel lötték a finn erődítményeket és erőteljes támadás indult az Aaland-szigetek ellen is. A szárazföldi támadásokról szóló jelentések még hiányosak, de hírek szerint két kis határ menti városkát a szovjet csapatok elfoglaltak. Londonban azt hiszik, hogy a finn haderő stratégiai okokból vonult vissza védettebb állásaiba.

Az angol kormány újra fontolóra veszi a helyzetet

London. (Rador.) A Reuter-iroda jóírtésült helyről jelenti: Az angol kormány azt remélte, hogy a finn-országi ellentétet megegyezés után nyerne rendezést. Mivel ez nem következett be, az angol kormány ismét meg fogja vizsgálni az előállott helyzetet. Magán hírforrásból nyert értesülés szerint Finnország Németországból kapott fegyvereket, különböző nyersanyagok ellenében.

A fegyveres konfliktus tényleges okai

Helsinki. Moszkvai jelentések szerint a múlt héten *Stalin*, *Molotov*, *Vorosilov*, valamint a szovjet-haderő, a tengerészet főparancsnokainak részvételével ülést tartottak és ezen megtárgyalták a finn-országi viszonyban hozandó döntéseket. A leningrádi hadtest, valamint a keleti-tengeri flotta parancsnokai ekkor jelentették, hogy az Észtországban és Litvániában elfoglalt új tengeri támaszpontok nem elegendők Leningrád környékének biztosítására. *Molotov* külügyi népbiztos ezen a megbeszélésen ismertette az általános európai helyzetet és utalt arra, hogy egész Európában, de főleg a Balkánon nagyfontosságú események vannak küszöbön. A szovjetnek más viszonylatban is fontos érdekei forognak kockán és ezért kell sürgősen rendezni az északi viszályt.

Részletes jelentés Helsinkin második bombázásáról

A svéd kormány hazarendelte polgárait Finnországból — A finnek szívesen vennék Amerika közbelépését

Helsinkiből jelentik: Csütörtökön az esti órákban megismétlődött újabb légi bombázás alkalmával a szovjet repülőgépek egy gyújtóbombája a műszaki iskola épületére zuhant és tüzet okozott. Egy benzínállomás közelében felrobbant bomba egy finn katona életét kioltotta.

Helsinkii jelentés arról számol be, hogy a svéd követség felszólította a Finnország területén élő svéd alattvalókat, hogy a legrövidebb időn belül hagyják el Finnországot. Egyébként Finnország és Svédország között a légi- és tengeri összeköttetés megszűnt.

Stockholmból jelentik hogy az *Aftenbladet* című svéd lap szerint Svédországban egyelőre nem rendelik el az általános mozgósítást, de ez a helyzet bármely pillanatban megváltozhat.

Helsinkii politikai körökben úgy tudják, hogy a finn kormány közölte Schönlöfd, finnországi amerikai megbízottal, hogy Finnország szívesen veszi az Egyesült-Államok további közbelépését és reméli, hogy sikerül gátat vetni a Szovjet támadásainak.

Moszkvában ezzel szemben kijelentik, hogy teljesen hiábavalónak látják az Egyesült-Államok bármilyen akcióját, mert az nem oldhatja meg a viszályt.

Washingtoni jelentés arról számol be, hogy az amerikai közvéleményt élénken foglalkoztatják a szovjet- finn viszály legújabb eseményei. Roosevelt elnök állandó megbeszéléseket tart Cordell Hull államtitkárral az új helyzetről. Úgy tudják, hogy a kongresszus legközelebbi ülésén néhány szenátor indítványozni fogja, hogy szakítsák meg a diplomáciai összeköttetést Oroszországgal.

Tatarescu beszédének visszhangja a magyarországi sajtóban

Budapest. (Rador.) A Pester Lloyd Tatarescu rádióbeszédét teljes egészében közli és megállapítja, hogy Románia semleges magatartása nem változott. A Nemzeti Újság, Ujmagyarság és Pesti Hírlap nagy betűkkel közlik a beszéd fontosabb szakaszait és kiemelik, hogy a román miniszterelnök 22 pontból álló programjában szerepel a kisebbségek jogainak megvédéséről szóló új törvény.

Kétszázhatvan tengerész tüntet el a „Ravalpindy“-ról

Londonból jelentik: A tengernagyi hivatal jelentése szerint a németek által elsüllyesztett „Ravalpindy“ személyzete közül összesen kétszáz hatvanan tüntek el. Ezek között 39 tiszt volt. Német jelentés szerint a hajó legénysége közül huszonhatan kerültek a németek fogságába. (Dunaposta.)

Hitler konferenciája

a német haderő főparancsnokaival

Berlin. Hitler a birodalmi kancellária palotájában szerdán este fogadta a német haderő főparancsnokait és a nagyvezérkar több tagját. Hogy a megbeszélésen miről tárgyaltak, arról nem szívrogtak ki hírek.

Japán-angol diplomáciai konfliktus a német exportáruk elkobzása miatt

Ottava. (Rador.) A Domei ügynökség jelentése szerint a japán külügyminiszter közölte Nagy-Britannia tokiói követével, hogy Japán nem ismerheti el Angliának azt a jogát, hogy a német exportárukat elkobozza.

Egy német hidroplán katasztrófája Irországban

London. (Rador.) A Reuter ügynökség Thórshavnól (Ízland) érkezett jelentés alapján közli, hogy egy német hidroplán szerdán este négy tagú személyzetével Suderos mellett lezuhant.

LAPZÁRTA:

Berlinből jelentik: A Grille nevű német hadihajó csütörtökön elfogta és egy német kikötőbe kísérte a „Vernach“ nevű 490 tonnás svéd hajót.

Párisból jelentik: Az éjszakai órákban kiadott francia hadijelentés szerint egy francia torpedóromboló sikeres támadást hajtott végre egy német tengeralattjáró ellen.